

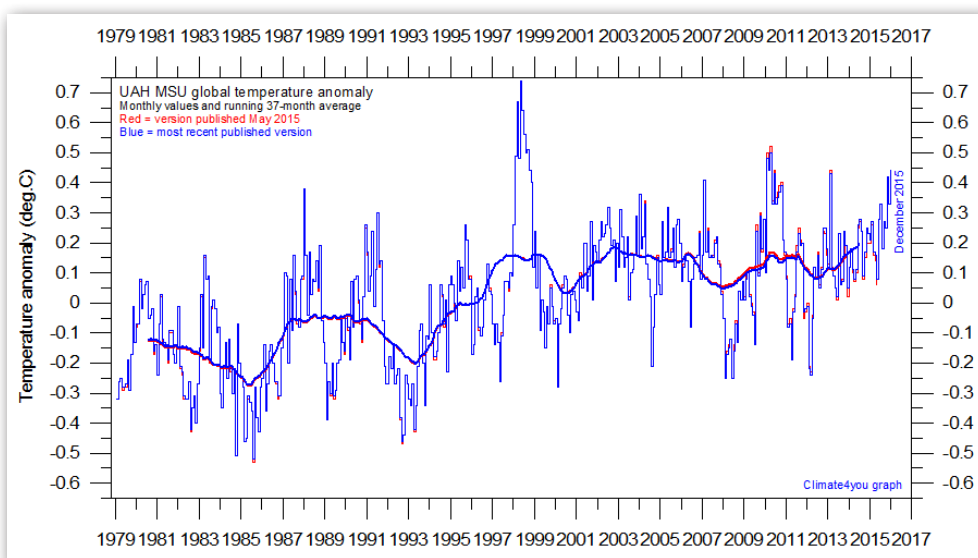
Globale temperaturrekorder i 2015 skyldes eksepsjonelle værferenomen

Jan-Erik Solheim*

Det er fristende å bruke årlige varmerekorder som bevis på menneskeskapt global oppvarming. Men CO₂-oppvarmingen skal være jevn og langsom. Temperaturen skal ikke gjøre brå hopp slik som årets El Niño fenomen har ført til.

Nylig hadde NASA en pressekonferanse¹ der de annonserte at den globale middeltemperaturen i 2015 var den høyeste som noensinne var målt. 2014 var ubetydelig varmere enn tidligere år (KN98), men i 2015 var det et hopp i temperatur på hele $0,13 \pm 0,10^\circ$ Celsius, noe som var usedvanlig ifølge NASA. Andre organisasjoner som måler global temperatur melder det samme: UK Met Office: $0,18^\circ \text{C} \pm 0,1$, NOAA: $0,16^\circ \text{C} \pm 0,09$. I sin pressekonferanse fortalte NASA at jorda var blitt 1°C varmere enn i det 19. århundre. Det vil si at vi har nådd halvparten av FNs togradersmål som vi må holde oss under for å unngå de verste klimakatastrofene (KN75). Først langt nede i sin pressemelding forteller NASA at varmetoppen i 2015 skyldes et værferenomen, El Niño i Stillehavet. De proklamerer til slutt at også 2016 vil bli et nytt år med varmerekord, og at vi da for første gang får tre varmerekordår på rad.

Vi har tidligere skrevet (KN93) at bakkemålinger blir systematisk justert slik at det stadig blir varmere. Satellittmålinger er mer å stole på. Figuren² viser satellittmålinger av temperatur i nedre atmosfære siden 1979, bearbeidet ved University of Alabama, Huntsville (UAH). Satellittmålingene viser at 2015 ble det tredje varmeste året siden 1979. Varmest var 1998 ($+0,48^\circ \text{C}$), deretter 2010 ($+0,34^\circ \text{C}$) og nr 3: 2015 ($+0,26^\circ \text{C}$). Alle disse varmerekordene skyldes El Niño - et værferenomen i Stillehavet, beskrevet i KN120, hvor varmt vann bobler opp og dekker store deler av havet. I figuren ser vi at det i 1997/98 var en kraftig El Niño som ble fulgt av en like ekstrem avkjøling i 1999 (La Niña). Et annet værferenomensom også har gitt et bidrag til oppvarmingen de siste årene, er en varmerygg nord i Stillehavet som har hindret naturlig sirkulasjon og avkjøling. Mye tyder på at denne varmeryggen nå løser seg opp. Det skal bli spennende å se om El Niño 2015/16 slår super El Niño 1997/98?

Vi skal for øvrig merke oss at det er 18 år siden siste super El Niño. Det går også 18 år mellom tidspunkter for sol og måne på samme sted på himmelen (Sarosperioden). I 2015 var det total solformørkelse ved vårjevndøgn og total måneformørkelse ved høstjevndøgn. Det vil si at det var ekstra stor tidevannsbølge ved ekvator ved jevndøgn i år, slik som i 1997. Kanskje det er denne tidevannskraften som starter en super El Niño?

Vi skal for øvrig merke oss at det er 18 år siden siste super El Niño. Det går også 18 år mellom tidspunkter for sol og måne på samme sted på himmelen (Sarosperioden). I 2015 var det total solformørkelse ved vårjevndøgn og total måneformørkelse ved høstjevndøgn. Det vil si at det var ekstra stor tidevannsbølge ved ekvator ved jevndøgn i år, slik som i 1997. Kanskje det er denne tidevannskraften som starter en super El Niño?

Den postulerte CO₂-oppvarmingen skal være jevn, i snitt $+0,25^\circ \text{C}$ per tiår (KN15). Statistiske analyser viser at dette hittil ikke har skjedd: Det har ikke skjedd systematiske endringer i global temperaturutvikling slik som forventet ved et ekstra påtrykk av CO₂ (KN 117).

2015-rekorden skyldes derfor værferenomen – ikke økte CO₂-utslipp.

1. http://svs.gsfc.nasa.gov/vis/a010000/a012100/a012122/GSFC_2015WarmestYear_VF_Radcliff-transcripts.html

2. Figuren er hentet fra: www.climate4you.com